

Рац Дар'я Дмитрівна

здобувачка вищої освіти, спеціальності 073 Менеджмент,
Вінницького державного педагогічного університету імені М.
Коцюбинського

Материнська Ольга Андріївна

доцент кафедри, фундаментальних і приватно-правових дисциплін
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

ГЕНЕРАТИВНИЙ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У БІЗНЕСІ

Стрімкий розвиток цифрових технологій та зростання обсягів інформації зумовлюють потребу в нових підходах до прийняття управлінських рішень. Однією з найперспективніших технологій є генеративний штучний інтелект, який здатний аналізувати дані та створювати тексти, прогнози, рекомендації й управлінські документи. Завдяки цьому він стає важливим інструментом підтримки діяльності менеджерів. Сучасні інструменти генеративного ШІ, зокрема ChatGPT, Gemini, Microsoft Copilot і Claude, активно впроваджуються в бізнес-процеси. Вони допомагають автоматизувати рутинні завдання, аналізувати ринок, прогнозувати розвиток підприємства та підвищувати якість управлінських рішень, що сприяє зростанню конкурентоспроможності організацій. Метою дослідження є аналіз можливостей генеративного штучного інтелекту як інструменту підтримки управлінських рішень у бізнесі та визначення практичних напрямів його застосування в діяльності сучасних організацій.

Генеративний штучний інтелект є одним із найперспективніших напрямів розвитку цифрових технологій, що започаткував нову хвилю продуктивності [1]. На відміну від традиційних систем ШІ, він здатний не лише аналізувати дані, а й створювати новий контент: тексти, зображення, програмний код, аналітичні звіти та рекомендації. У бізнесі генеративний ШІ став важливим інструментом підтримки управлінських рішень. В умовах високої конкуренції та швидких змін ринкового середовища він допомагає оперативно аналізувати великі обсяги інформації, прогнозувати можливі результати діяльності та автоматизувати процеси прийняття рішень. Це сприяє підвищенню ефективності та обґрунтованості управлінської діяльності [2].

Особливого поширення набули такі інструменти, як ChatGPT, Gemini, Microsoft Copilot та Claude. Вони можуть використовуватися для аналізу ринкової інформації, підготовки бізнес-планів, створення управлінських звітів, формування стратегічних рекомендацій та оцінювання потенційних ризиків. Наприклад, керівник може за допомогою генеративного ШІ швидко отримати аналіз конкурентного середовища, згенерувати декілька сценаріїв розвитку проєкту або підготувати проєкт управлінського рішення на основі наявних даних. Важливою перевагою генеративного ШІ є його здатність працювати як інтелектуальний помічник менеджера. Технологія не замінює керівника, а допомагає йому систематизувати інформацію, знаходити закономірності та формувати альтернативні варіанти дій. Це дозволяє скоротити час на виконання рутинних завдань і зосередити увагу на стратегічних аспектах управління.

Одним із найпоширеніших інструментів генеративного штучного інтелекту є ChatGPT, який базується на великих мовних моделях[3]. Його основна перевага полягає у швидкій обробці текстової інформації, аналізі даних та формуванні рекомендацій. У бізнесі ChatGPT використовують для підготовки управлінських звітів, аналізу ринку, створення бізнес-планів, розроблення маркетингових стратегій та автоматизації комунікації з клієнтами. Він також допомагає створювати документи, презентації та аналітичні звіти, що дає змогу скоротити час на виконання рутинних завдань і зосередитися на стратегічному управлінні.

Ще одним популярним інструментом генеративного штучного інтелекту є Gemini від Google. Його перевагою є можливість аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел, а також працювати з текстами, таблицями, зображеннями й презентаціями. У бізнесі Gemini використовується для дослідження ринку, аналізу конкурентів, оцінювання ринкових тенденцій та підготовки стратегічних рішень. Завдяки інтеграції з сервісами Google Workspace інструмент допомагає автоматизувати роботу з документами, електронною поштою та таблицями, що підвищує ефективність управлінської діяльності[4].

Важливим інструментом генеративного штучного інтелекту є Microsoft Copilot, інтегрований у пакет Microsoft 365. Його головна перевага полягає в роботі безпосередньо в програмах Word, Excel, PowerPoint, Outlook і Teams[5]. Copilot допомагає аналізувати дані, автоматично створювати звіти, презентації та опрацьовувати ділову кореспонденцію. Наприклад, в Excel він може аналізувати фінансові показники, прогнозувати результати діяльності та надавати рекомендації щодо оптимізації витрат. Завдяки цьому інструмент

підвищує продуктивність праці менеджерів, спрощує обробку інформації та підтримує процес прийняття управлінських рішень.

Ще одним популярним інструментом генеративного штучного інтелекту є Claude AI, який ефективно працює з великими обсягами текстової інформації[6]. Його основною перевагою є здатність аналізувати великі документи без втрати контексту. У бізнесі Claude AI використовується для опрацювання договорів, фінансової звітності, нормативних документів і корпоративної документації. Інструмент допомагає швидко отримувати стислий аналіз, визначати ключові висновки та потенційні ризики, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Отже, кожен із розглянутих інструментів має свої переваги: ChatGPT ефективний для генерації контенту та управлінських рекомендацій, Gemini — для пошуку й аналізу інформації, Microsoft Copilot — для автоматизації роботи з офісними програмами, а Claude AI — для опрацювання великих масивів текстових даних. Їх комплексне використання сприяє підвищенню ефективності процесу прийняття управлінських рішень у сучасному бізнесі.

Практика використання генеративного штучного інтелекту підтверджує його ефективність у підтримці управлінських рішень. Компанії застосовують такі інструменти для аналізу інформації, прогнозування результатів діяльності, автоматизації процесів та покращення взаємодії з клієнтами. Одним із найпоширеніших напрямів є аналіз ринку та конкурентного середовища. За допомогою ChatGPT, Gemini та інших інструментів менеджери можуть швидко збирати й узагальнювати інформацію про ринкові тенденції, діяльність конкурентів і потреби споживачів, що сприяє якісному стратегічному плануванню[7]. Важливим напрямом також є прогнозування попиту та планування діяльності підприємства. На основі даних про продажі та поведінку споживачів інструменти ШІ формують прогнози щодо майбутнього попиту, допомагаючи керівникам приймати обґрунтовані рішення щодо виробництва, закупівель, управління запасами та розподілу ресурсів.

У сфері управління персоналом генеративний ШІ використовується для автоматизації підбору та адаптації працівників. Він допомагає аналізувати резюме, оцінювати відповідність кандидатів вимогам вакансій, формувати їх характеристики та створювати навчальні матеріали для професійного розвитку персоналу[8]. Значний потенціал генеративний ШІ має і в маркетингу. Він дає змогу автоматично створювати рекламні тексти, контент для соціальних мереж та електронних розсилок. Аналізуючи поведінку клієнтів, ШІ може надавати персоналізовані рекомендації та допомагати обирати найбільш ефективні канали

просування, що сприяє підвищенню взаємодії зі споживачами та зростанню продажів.

У фінансовому менеджменті генеративний штучний інтелект використовується для аналізу фінансових показників, оцінювання ризиків і підготовки аналітичних звітів. Він допомагає прогнозувати фінансові результати, виявляти проблемні аспекти діяльності та формувати рекомендації щодо оптимізації витрат і підвищення прибутковості підприємства[9]. Отже, практичне використання генеративного ШІ демонструє його здатність підвищувати ефективність управлінської діяльності, покращувати якість аналізу інформації та сприяти прийняттю обґрунтованих управлінських рішень в умовах цифрової трансформації бізнесу.

Генеративний штучний інтелект є ефективним інструментом підтримки управлінських рішень у сучасному бізнесі. Його використання дозволяє аналізувати великі обсяги даних, автоматизувати рутинні завдання, прогнозувати результати діяльності та підвищувати якість управлінських рішень. Дослідження показало, що такі інструменти, як ChatGPT, Gemini, Microsoft Copilot та Claude, успішно застосовуються для аналізу інформації, підготовки документів, управління персоналом, маркетингу та фінансового планування. Їх використання сприяє підвищенню продуктивності праці та ефективності бізнес-процесів. Отже, генеративний штучний інтелект доцільно розглядати як інструмент, що доповнює діяльність менеджера та сприяє підвищенню конкурентоспроможності організації.

Список використаних джерел:

1. Chui M., Hazan E., Roberts R. et al. *The Economic Potential of Generative AI: The Next Productivity Frontier*, McKinsey & Company. 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/The-economic-potential-of-generative-AI-The-next-productivity-frontier>
2. McKinsey & Company. *Quote of the Day: Generative AI and Productivity*. 2024. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/quote-of-the-day/may-8-2024>
3. Reuters. *OpenAI plans ChatGPT 'superapp' overhaul ahead of listing*. 2026. URL: <https://www.reuters.com/business/openai-plans-chatgpt-superapp-overhaul-ahead-listing-ft-reports-2026-06-07>
4. Google Workspace. *How Businesses are using Gemini for Google Workspace*. YouTube. 2024. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=i6OjYfQTMoE>
5. Microsoft. *What is Microsoft 365 Copilot?* URL: <https://learn.microsoft.com/en-us/copilot/microsoft-365/microsoft-365-copilot-overview>

6. Priyanshu A., Maurya Y., Hong Z. *AI Governance and Accountability: An Analysis of Anthropic's Claude*. arXiv. 2024. URL: <https://arxiv.org/abs/2407.01557>
7. Davenport T., Mittal N. *All-in on AI: How Smart Companies Win Big with Artificial Intelligence*. Boston : Harvard Business Review Press, 2023. 272 p.
8. Chui M., Hazan E., Roberts R., Singla A., Smaje K. *The Economic Potential of Generative AI: The Next Productivity Frontier* , McKinsey & Company. 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier>
9. Brynjolfsson E., Li D., Raymond L. *Generative AI at Work*, National Bureau of Economic Research. 2024. URL: <https://www.nber.org/papers/w31161>
10. Materynska O., Klymchuk O., Kronivets T., Romanchuk L., Burlaka N. Sustainable development management: basic principles and tools of influence. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 2025, № 4. Pages 217–226. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2025-4/217>.
11. Материнська О.А., Конопацька М.О. Стратегічне управління комунікаціями для забезпечення реалізації місії, візії та принципів сталого розвитку підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2025. Вип. 4(81). С. 217-222. URL: https://business-navigator.ks.ua/journals/2025/81_2025/35.pdf

Росавська Марина Володимирівна,

магістр

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

Науковий керівник: Т.М. Харченко, кандидат економічних наук, доцент

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Стрімке поширення цифрових технологій, автоматизація бізнес-процесів та впровадження елементів штучного інтелекту зумовлюють необхідність модернізації традиційних підходів до управління персоналом і формування нових механізмів професійного розвитку працівників.

Цифрові технології створюють широкі можливості для підвищення ефективності управління розвитком персоналу. Використання HRM-систем, платформ дистанційного навчання, аналітичних інструментів Business Intelligence (BI), технологій Big Data та штучного інтелекту дозволяє автоматизувати кадрові процеси, здійснювати моніторинг компетентностей